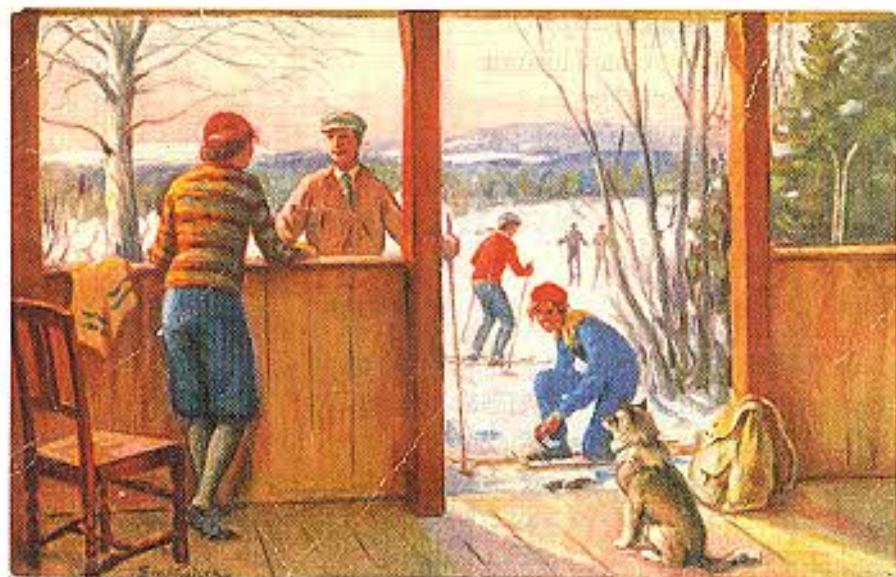

MEDLEMSBLAD

Nr. 152

Mars 2017

Vinteren er på hell, men mange ønsker seg fortsatt noen vakre vinterdager der en kan snøre sekken og spenne på skiene, slik som på dette kortet fra 1930.

Vi minner om årsmøtet på Arstun onsdag 29. mars, og vi ønsker våre medlemmer god påske og en aktiv vårsesong i Historielaget.

Innhold

Nytt fra laget	2
Påsketur på 1950-tallet	4
Museumsbygg	5
Vandrehistorier	6
Kristen Billehaug	8
Orala	12
Arne Brunsell	14
Førstehjelpskurs	17
Da Andrea snudde i Åbogen	20
Myra	22
Fra krigstida	27
Grisehistorier	32
Hytte med historie	33
Godt sagt	34
Austmarka-nytt	35

Nytt fra laget

Gaver til laget

Fra Terje Hellerud: Elektrisk motor, brukt til vedkapping. Fra Sven Gylterud: Takstikker. Fra Yngvar Strandseter: Støvsuger fra 1950-tallet. Fra Johanne Linna: Borvannflaske og lommeapotek med div. medisinflasker og glass. Fra Torill Stenberg Trosholmen: 4 duker etter Lina og Betzy Stenberg. 5 overlaken fra Stenberg. Brodert pute og klokkestreng fra Alma Stenberg. Barberkniv etter Harald Stenberg. Mjølause fra Stenberg. 3 duker fra Torill Stenberg. Stor glassbolle fra Mimmi Brekke. 2 bibler fra Betzy Stenberg. Singer symaskin fra Petra og Thorleif Kjerstadseter. Videre fra Stenberg: Konfektskål, dreid golvlampe, gammelt fotoapparat, liten teleskopkikkert, sausaks, 2 kokkebøker og bok om hesteskoing. Hjertelig takk for gavene.

Nye medlemmer

Yvonne Andersen, Austmarka. Arne Øverby, Brandval. Unni Hoen Hauglid, Austmarka. Anne Hamrell, Skallestad. Anne Lise Gylterud, Austmarka. Bjørn Willy Brunsberg, Åbogen.

Årsmøte 2017

Austmarka Historielag innkaller til årsmøte onsdag 29. mars kl. 19.00 på Arstun.

Dagsorden:

1. Åpning og konstituering
2. Beretning
3. Regnskap
4. Innkomne forslag
5. Arbeidsprogram 2017
6. Budsjett 2017
7. Valg

Saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må være sendt skriftlig til styret v/John Martin Øverby, postboks 38, 2224 Austmarka, innen 22. mars.

Kaffe og loddsalg. Vel møtt!

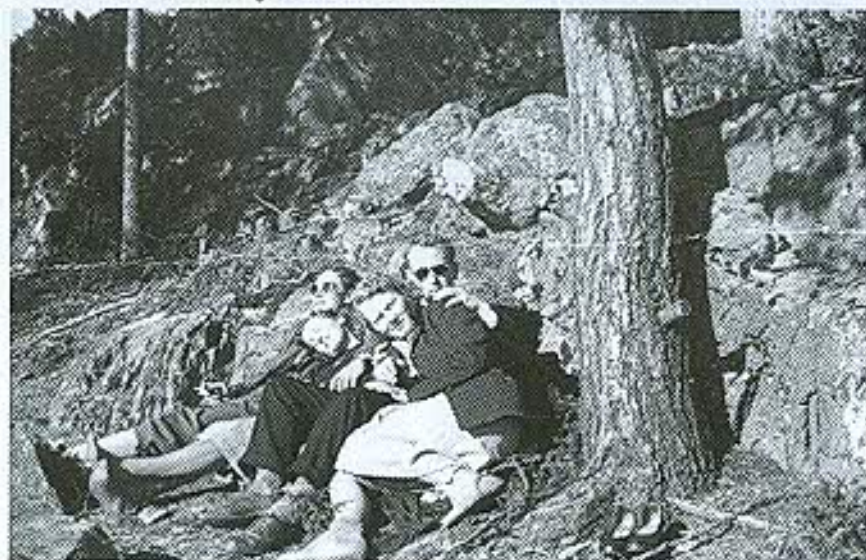
På vandring i Åbogen

Søndag 14. mai kl. 15.00 vil Gunnar Bakken ta oss med på vandring i de sentrale delene av Åbogen. Vi kjører i egne biler til Åbogen grendehus. Vi får en innføring i stedets betydning som et administrativt og næringsmessig knutepunkt, ikke minst for austmarkingene. Ta gjerne med kaffe for en liten rast.

Påsketur på 1950-tallet

Av Jan Dalbak

Da jeg var barn, var det ikke mange i bygda som dro til fjells på påskeferie. Men bygdefolket fant på aktiviteter i bygda. Når påsken var sen og snøen var i ferd med å forsvinne, var det populært med utflukt til Skullerudberget. Mellom hoppbakken i Bergkollen og Marnstun var det noen fine berghyller å sitte og sole seg på. Det var mange ungdommer som gikk dit, og det hendte at noen voksne hadde med seg trekkspill, så det ble riktig god påskestemming. Jeg mener Rolf Sandhalla var en av dem som spilte trekkspill der. Det var nok flere kjærestepar som koste seg i vårsola. For oss yngre som var mer urolige, var det fine klatremuligheter mellom berghyllene. Sola stekte godt mot bergsiden, så etter å ha tilbrakt mesteparten av dagen der, var det mange som kom solbrente hjem til kvelden.

Berghyllene i Skullerudberget var et populært utfluktsmål. Ikke minst for forelskede ungdommer. I forgrunnen Bjørg Johansen (g. Velta og eier av bildet) og Olav Velta.

Museumsbygg på Svullrya - lys i tunnelen?

Norsk Skogfinsk Museum

Av Vidar Pedersen

Proessen med å få på plass et sårt tiltrengt museumsbygg for Norsk Skogfinsk Museum (NSM) på Svullrya har vært en langdryg affære, men nå kan vi muligens se lys i tunnelen. Fra bevilgningen til et forprosjekt på 2 millioner kroner over revidert statsbudsjett i 2013 til departementet (KUD) i et møte med representanter fra museet 19. desember 2016 meddelte at de vil fullfinansiere et bygg på 1600 kvadratmeter, har det vært mange skjær i sjøen. Departementets ønske om en tilslutning til Anno museum, 'konsolidering' som det så fint heter på departementsspråk, ble bestemt avvist av NSM, siden Anno Museums betingelser ikke på noen måte kunne imøtekommes. Denne diskusjonen er nå lagt død, men departementet viste i denne perioden en uvilje til dialog med NSM og svarte heller ikke på skriftlige henvendelser fra museet. En aksjonsgruppe ble etablert og en underskriftskampanje satt i gang. Om dette var avgjørende for at departementet snudde og til slutt aksepterte et møte med NSM, der de i tillegg lovet penger til nybygg, skal være usagt.

Tilsagnet på et bygg i størrelsesorden 1600 kvm. er imidlertid langt unna behovet som ble skissert i forbindelse med forprosjektrapporten datert 19. juni 2014. Der ble det dokumentert behov for drøyt 3000 kvm. Det sier seg selv at bygg med halve grunnflaten ikke vil gi et fullverdig museumsbygg. Magasinplass (lager) må løses på annen måte, uten at det går på bekostning av det departementet finansierer.

Styret har etablert en arbeidsgruppe som har utformet noen krav til et bygg på denne størrelsen inkludert en romfordeling. Arbeidsgruppa har også lagt inn et alternativ som er 680 kvadratmeter større, altså 2280 kvm. Bakgrunnen for å legge inn dette alternativet er håpet om å få med Hedmark Fylkeskommune og kommunene Åsnes, Grue og Kongsvinger på et 'spleiselag' knyttet til denne utvidelsen. Det vil etter museets syn ikke være urimelig at kommunene i museets viktigste arbeidsområde bidrar til å få på plass et funksjonelt museumsbygg. Jeg skal ikke unnlate å fortelle at Grue kommune allerede har bevilget 200.000 kroner til tomt. Den endelige størrelsen på bygget må naturlig nok være avklart før det kan utlyses en arkitektkonkurranse.

Noen vil kanskje undres over at det er behov for et så stort bygg som 3000 kvadratmeter. De fleste tenker kanskje ikke over alle funksjoner som skal dekkes innenfor museets vegger. For at dette ikke bare skal bli et tall skal jeg nevne noen av de viktigste funksjonene. Alle museer må ha et publikumsmottak (foajé) og en kafé som kan betjene en busslast (60 personer) med besøkende. Museenes viktigste trekkplaster er jo utstillingene. Det må være rom for en fast utstilling og en rullende utstilling. Magasinplass for å dekke ulike behov som store gjenstander, små gjenstander og foto/arkivmateriale. Dette var satt opp med omlag 600 kvm. i den opprinnelige planen, men er redusert til et rom for foto (70 kvm.) i planen tilpasset departementets tilsagn. Museet har en mengde bøker, så et bibliotek er et must. Foredrag og forelesninger innenfor temaet skogfinsk kultur må naturlig nok foregå i klasserom (små grupper) og et auditorium for større grupper. Det må være en museumsbutikk, kontorer både for fast ansatte og gjester, toaletter, personalrom, garderobes, rom for vaktmester, teknisk rom mm. Noe de færreste av oss tenker over er den plassen veggene, korridorer og ganger tar. Dette betegnes som 'bruttofaktor' på fagspråket. Det vanlige er å bruke en bruttofaktor på 0,4. For å illustrere dette ut fra de 1600 kvm. vi starter med så utgjør dette drøyt 450 kvm., - altså sitter vi igjen med ca. 1150 kvm. faktisk gulvplass.

Å få reist et bygg, et signalbygg for skogfinsk kultur, på Svullrya vil naturligvis ha ringvirkninger i form av økt turisme, noe som vil komme de tilstøtende kommunene og næringslivet til gode. Vi som driver med slektsforskning ser en stadig økende interesse for den skogfinske kulturen som et resultat av at stadig flere oppdager at de har skogfinner blant sine forfedre. Når denne oppdagelsen er bekreftet vil mange, naturlig nok, søke å finne ut mer om hvordan disse forfedrene levde. Der vil et museum få en sentral rolle.

Vandrehistorier

Av Åge Sørmoen

Iblant støter vi på sagn og historier som vi mener å ha lest om før, kanskje i andre områder og under andre forhold. Da er det sannsynlig at vi har med såkalte vandrehistorier å gjøre, og det verserer en del slike også i vårt distrikt.

Olaf Sunde har i sin folkeminnebok «Møter med puken» ei historie fortalt av Oscar Svartberg: De var ei fin å rik frue såm var så slæm mot ærbesfólka sine, å ho sa det var umuli å bli fatti nån gong før a.

En gong ho rodde over et vatn, tog ho ringen sin å hov uti å sa: – Det er likså umuli før mæ å bli fatti såm de er å finna att denna ringen.

Men så en dag var det nån såm fiska i sjøn, å dâm fekk en fisk, å i magan på den fant dâm ringen.

Sea vart frua lut fatti.

Lignende historie som denne har jeg lest iallfall et par ganger. Lurer på om ikke Asbjørnsen og Moe har den med i sine folkeeventyr.

Fra Finnskogen er det flere beretninger om sterke folk som kunne bære mjølsekken på 100 kilo over lange avstander uten å hvile. En av de jeg husker har Olaf Lindtorp med i sine finnskogfortellinger. Den handler om en mann som ble lovet en mjølsekk gratis av kjøpmannen hvis han kunne bære den heim uten å hvile. Kjøpmannen sendte et par gutter etter for å kontrollere at han ikke hvilte underveis. Men da mannen med mjølsekken nærmet seg heimstedet, begynte han å plukke tyttebær og spiste mens han fortsatt hadde sekken på ryggen. Da skjønte guttene at det ikke var noen vits med mer kontroll.

Ei lignende historie går det på Austmarka om Embret Neset. Han var på Solberg-butikken og skulle ha en sekk mjøl. Han hadde ikke penger å betale med, så den måtte skrives på «borg». Men O.A.G. Solberg (Storsølber'n) som drev butikken sa at Embret skulle få mjølsekken hvis han bar den heim uten å hvile. Embret tok 100-kilossekken på ryggen og knallet av sted den nesten mil-lange vegen til Nesa ved søndre Hærsvjøen. Det ble sendt en gutt etter for å kontrollere, og han fortalte at da Embret var nesten heime, begynte han å plukke tyttebær og åt mens han bar på mjølsekken. Dermed fikk han mjølet gratis.

En makaber historie fra Åsnes Finnskog har Asbjørn Langmyr med i sin bok om sykkelkurerer på Finnskogen: Maria var blitt enke med to små barn, en gutt på tre år og ei yngre søster, da mannen døde etter et kort sykeleie.

En ettermiddag satte hun en kjele på ovnen for å varme vann til kveldsstellet. Mens hun drev med dette ropte gutten fra døråpningen at det sto en stor hund på gårdsplassen. Maria var opptatt med minstejenta og reagerte ikke på det gutten sa, men plutselig hørtes et intenst skrik som fikk Maria til å slippe alt hun hadde i hendene. Og like etterpå så hun fra døråpningen at den store «hunden» løp mot skogen med kjevenc hardt om hodet på lille gutten. Maria grep det våpenet som sto nærmest, en sopelime, og satte etter ulven. Men skriket fra gutten forstummet, og skogsmørket skjulte både ulven og barnet. Maria ropte og skrek mens hun kjempet seg gjennom krattet, helt til hun skjønnte at videre leting var nytteløst, og hun kom til å tenke på at hjemme var veslejentene alene, og kjelen med vann sto på ovnen. Hun løp hjem, og der ved ovnen ble hun vitne til en annen tragedie. Jenta hadde reist seg, grepet om kjelen slik at den veltet og dermed fått kokende vann over seg. Hennes skrik var blitt overdøvet av Marias egne, og de hadde kanskje ikke vart så lenge. Veslejentene var døde.

Tilsvarende historie har også versert på Austmarka. På Voldenga, midt etter Masterudvegen, var ei mor alene med to små unger. Også der tok ulven den ene ungen, mens den andre helte kokende vann over seg.

At slike historier kan versere både landet og verden rundt bør en ha i bakhodet når en treffer på dem. Samtidig kan en ikke helt utelukke at noen kan ha bakgrunn i faktiske hendelser.

Kristen Billehaug

Av Åge Sørmoen

Trolig den mest markante av skolelærerne som Austmarka har hatt, er Kristen Billehaug. Ikke alene ved sin lærerrolle gjennom 48 år i bygda, men like mye gjennom sitt engasjement med det som skjedde utenom skolen.

Kristen Evensen Billehaug var født 1879 på gården Billehaugen i Hitterdalen. Stedet ligger i bygda Brekken, Røros kommune. Han var nummer fire i en søskenflokk på ni. For de fleste unggutter der omkring var gravearbeid på Røros det mest vanlige. Men Kristen hadde gode boklige evner, og foreldrene klarte å skrape sammen penger så han fikk begynne på lærerskolen i Elverum. Etter å ha bestått eksamen i 1900 med fine karakterer fikk han sin første lærerjobb i heimtraktene der han var omgangsskolelærer og gikk rundt Aursundsjøen.

Etter et år søkte han lærerstilling ved Varaldskog og Holmby skoler og ble ansatt der, halve tida ved hver skole. Dette medførte flytting til Varaldskogen i utkanten av Austmarka, ei bygd der han kom til å bli resten av livet. Med på flyttelasstet var også Emma Sønsthagen, ei jente han hadde forlovet seg med i Elverum.

Holmby skole hadde ingen lærerleilighet å tilby, og ved Varaldskog var skolen såpass ny at noen leilighet var ikke ferdig ennå. Løsningen ble at Emma og Kristen fikk husrom i nordre Svarberget. Mens de var der ble parene viet, og etter hvert kunne de flytte inn i Varaldskog skole.

Skolelæreren var en av de meget få øvrighetspersoner som folket impå skogen fikk stifte bekjentskap med. Læreren ble bedt om å hjelpe til med alt, spesielt brev, søknader og kommunikasjon med myndighetene. En gang i ettertid hadde Billehaug fortalt at mens han var lærer på Varaldskog hadde det sittet en kar og ventet på ham ute på trappa da det var friminutt. Rundt ene foten vokste det en blodpøl på trappetrinnet, og læreren forsto at han hadde hogd seg i beinet. Billehaug ble bedt om å sy igjen såret, men dette ble nektet. Han var da skolelærer og ikke noen kirurg! Men mannen ga seg ikke. Når en var skolelærer måtte en vel kunne såpass som å sy igjen et sår - - - Det endte med at læreren gikk inn og hentet nål og tråd og sydde sammen uten bedøvelse – og uten at mannen fortrakk en mine. Beinet ble like bra etterpå.

Inne på skogen – både øst og vest for Varalden – var det så godt som vegløst. Kun noen smale stier var det å ferdes etter. Etter et par år kom det søknad fra Kristen Billehaug til Vinger skolestyre om penger til båt for å komme over sjøen fra Varaldskog til Holmby. Skolestyret bevilget 20 kroner som Johan Varaldskogberget fikk i oppdrag å skaffe robåt for.

Da Billehaug kom til Varaldskogen, var han litt over 20 år gammel – full av energi og temperament. Han ville overføre til elevene den kunnskapen han nettopp hadde ervervet seg. Og nåde den eleven som

ikke brydde seg om å følge med! Den fikk bokstavelig talt føle det på kroppen. Det var litt av hvert som måtte læres. Språket her innpå skogen var en blanding av norsk, svensk og finsk, og skikk og bruk var nok litt annerledes enn vanlig norsk folkeskikk. Det var for eksempel ikke vanlig at en banket på døra når en kom til et sted, heller ikke at en hilste når en kom eller gikk. Således var det vanskelig for en av guttene å holde orden på dette. Det hendte flere ganger om morgenen at han åpnet døra med et «farvel».

I mars 1906 ble Billehaug tilsatt som lærer ved Skullerud skole. Den forrige læreren, Brynild Iversen, døde året før, og Kristen Billehaug ble i sin nye lærerpost ved Skullerud helt til han gikk av med pensjon ved utgangen av året 1948. Her i sentrum av Austmarka fikk han utfolde sine talenter som folketaler, skribent, organisator – og ikke minst som kunnskapsrik lærer.

Politisk var han hele sitt liv en ivrig venstremann, slik de fleste lærerne på den tida var. Så vidt jeg vet satt han ikke i herredsstyret, men han var i mange år formann i Austmarka Venstrelag. Han var hele tida en ivrig kooperatør og var styreformann i Austmarka Samvirkelag helt fra starten i 1919 og til etter krigen, bare med noen få års avbrudd. Da samvirkelaget var nystartet, hadde det tilhold i første etasje i kjerkestua, mens Billehaug bodde i andre etasje. En natt var det innbrudd i butikken, og tyvene ble oppdaget og måtte rømme. Billehaug løsnat noen geværskudd etter dem, men uten å treffe. Så ringte han til søndre Austmarka og varslet at det kunne være tre tyver på rømmen. Etter en stund ble tre svensker anholdt og fikk sin straff.

Kristen Billehaug var en mann som satte sitt preg på hele bygdemiljøet. Han skrev ofte innlegg i lokalavisene, både krasse politiske artikler og rosende omtaler av jubilanter som fortjente oppmerksomhet. Ved 17. mai og andre festlige anledninger var han den selvsikre taler, likeså ved gravferder.

Gjennom drøyt 40 år hadde prestene som virket på Austmarka en god hjelper i Kristen Billehaug. I tillegg til læreryrket var han kirkesanger, og det var som regel han som «sang ut» den døde fra hjemmet før begravelser. Han kunne også stå for vielser, og han deltok aktivt i konfirmantforberedelsene.

Kjerkestua tjente som lærerbolig for Emma og Kristen Billehaug så lenge han var lærer ved Skullerud skole. Her er paret og tre av barna samlet ved stuegangen.

Alle de austmarkingene som har hatt Billehaug som lærer, har også noe å fortelle om denne personligheten. Spesielt i historietimene kunne han «fargelegge» hendelsene så elevene kunne se det som hendte levende for seg. At han også var streng og kunne sette seg i respekt var det bred enighet om. I dagens skole hadde det nok ikke gått med den tidens disiplin.

Likevel var det nok av viltre unger i skolen da også. Det hendte iblant de var flinke og bar inn ved til å fyre i klasserommet med. Vedkassa kunne være «råga», men så hendte det midt i timen at det ringte ei vekkerklokke på bunnen i kassa til stor fornøyelse for alle andre enn læreren. Når potetene skulle tas opp i skolehagen, noterte Billehaug nøysommelig hvor mange fold hver potet ga. Men da han en gang telte til over 100, ble han mer og mer rød i ansiktet og skjønte etter hvert at noen hadde gravd ned ei bøtte småpoteter under ene riset - - -

Da Kristen Billehaug nådde pensjonsalderen, hadde han 48 år i lærertjenesten på Austmarka. Han og kona Emma flyttet da inn i nybygd hus i Holmenlia (der Per Thoresen Møller bor nå). Kristen døde

i 1954, 85 år gammel. Etter det flyttet Emma til datteren Ingrid i Elverum. Foruten Ingrid hadde de datteren Jorunn, lærer og bodde på Granli, Kjartan, vegsjef bosatt i Moss og Øvind, dyrlege i Tønsberg. På slutten av sitt liv hadde Billehaug et ønske: Han ville hvile på kirkegården under en stein som kom fra hans heimtrakter ved Røros. Dette ønsket ble oppfylt ved at en stein fra Billehaugen i Hitterdalen ble fraktet den lange vegen til Austmarka kirkegård. Steinen ligger der ennå i dag.

Gravsteinen like sør for kirkeveggen på Austmarka. Som det framgår av bildet, trengs det oppfrisking av skriften. Foto: Kåre Lunderbye.

Beitelandskap i Orala

Torhild Moland som driver jorda i Orala, har fått innvilget tilskudd til å opparbeide beitelandskap for 55 dekar av innmarka der. Det betyr at området skal gjerdes inn, avskoges og ryddes. Oralas Venner vil også nyte godt av tilskuddet ved at vi deltar i det praktiske arbeidet.

Landbruksdepartementet har bevilget pengene (såkalte SMIL-midler) og kommunen står for utdelingen.

Prosjektet vil gå over en treårsperiode og gir mulighet til at flere dyr kan gå i Orala i beitesesongen. Kultur- og beitelandskapet på torpet vil igjen bli slik det har vært der gjennom 300 år.

Her blir det mulighet for venner av Orala til å delta i gjerding, vedhogst eller rydding. Ta kontakt med Rolf Amundsen, tlf. 993 95700. Han ordner også medlemskap i venneforeningen.

Bile funnet i Orala

Under opprydding i kokkhuset i Orala fant Øvind Strandseter en nedrustet gjenstand som kunne ligne på ei øks. Etter å ha skrapet vekk verste rusten viste det seg å være ei tømmerbile, sterkt preget av tidens tann og med stygge hakk i eggen.

Øvind har pusset opp og slipt bila og i tillegg laget skaft tilden av en bruse (einer) han har funnet på plassen. Den skal nå være fullt brukbar. Bila har et merke fra smia der den er laget, og Øvind har funnet ut at smeden var Olav Finstad fra Gran på Hadeland, født 1871.

Arne Brunzell

Noen minner fra Lars Brunzell, Falkenberg i Sverige, om hans besøk hos onkel Arne og øvrige slektninger på søndre Austmarka på 1950- og 60-tallet.

Det var tungt beskjed å få fra min biologiske pappa Kåre. Arne hadde bodd en måned etter utskrivning fra sjukehuset, på Linnerudhaugen. Det hadde tante Martha sørget for, for han kunne ikke klare seg sjøl ennå. Han døde i kjøkkenstolen ved siden av pappa. Jeg var 27 år, kanskje i den beste alderen. Sønnen Fredrik var ett år, og Martin snart på veg. Vi holdt på å bygge hus, og det var varm sommer 1973.

Første gangen jeg traff onkel Arne, var enten på Haugen eller på Elvebakken – da var jeg 4-5 år. En av alle de somrene på Haugen som pappa var med, reiste vi heim til Arne på Elvebakken. Grenda kalles Brøbel blant de som bor der. I enden av vegen ligger huset til Arne,

*Elvebakken der Arne bodde mesteparten av sitt liv.
Bildet tilhører Beate Haugen.*

idyllisk på en bakke. Like ved går en stor vatntunnel som fører kraft til elektrisitetsverket ved Utgardsjøen. Fra huset oppe på bakken er det vakker utsikt over skog og beitemarker. Vegen inn til huset var delvis gjengrodd, for Arne hadde ingen bil, men brukte sykkel.

Det gikk en liten veg parallelt med vatntunnelen. Man kunne gå på en sti mot Arnes hus. Det sto stiger på hver side av tunnelen, 4-5 meter høye. Gjett om jeg var redd! Nesten med det samme forsto jeg at huset var misligholdt. Hvorfor? En sommer mins jeg at han hadde satt fram baljer og spann inne. Jeg spurte tante Martha om dette, men fikk ikke noe riktig svar.

Det fantes en liten hageflekk der han dyrket poteter, rips, solbær, salat, dill og grasløk. I fjøset drev han med litt dyrhold av og til. Han arbeidet for det meste ved sagbruket, om vinteren jobbet han litt i skogen på Haugen og tok strøjobber hos andre bønder, spesielt i onnene.

Hans store interesse var jakt og fiske. Ifølge Kjell Haugen, sønn til mitt søskenbarn, var han veldig snill mot dyra, og han lærte Kjell å jakte hare fra han var ganske ung.

Arne var en meget belest mann. Min pappa Kåre sa at det var til liten nytte å gå inn i noen større diskusjon med ham. Han var interessert i det meste, og han likte sport, skjønt han fordømte proff-idretten. Hadde han rett, eller var han bare gammelmodig? Han var et sosialt menneske og kunne ta seg noen drammer iblant i godt lag. Men han hadde ingen alkoholproblemer. – En gang ble det likevel litt for mye, forteller Kjell. De hadde bestemt at de skulle jakte hare en dag. Men da han kom, lå Arne helt utslått. Det hadde vært kortspill kvelden før – og kanskje halve natta, så Kjell fikk ta hunden sjøl og gå og jakte!

Arne med harchunden sin

Jeg husker en spesiell hendelse da jeg var hos Arne en sommerkveld og vi skulle lage til middag. Arne satte på potetene og dekket bordet. Da potetene var i koken, ba han meg passe dem til de var ferdig kokt. Dette ble et problem for meg, trodde jeg, for jeg var bortskjemt av min pedantiske fostermamma, moster Alice. Siden gikk onkel ut – men hvorfor? Vi skulle jo ete snart! Etter høyst ett kvarter kommer han tilbake med en nyfanget, gild aure. Den ble rensset og stekt og var utvilsomt den ferskeste fisk jeg har spist! Men Arne var litt av en luring. Kjell nevnte forleden at han matet fisken et sted i bekken.

Han lærte meg å skyte på blink med gevær, antagelig en mauser. Vanskelig å holde geværet stille, men sto jeg ute i gangen, fikk jeg støtte mot dørkarmen. Vi fisket naturligvis, spesielt når det hadde regnet. Merkelig at han tillot meg å gå på vatutunnelen – det var jo ikke helt risikofritt. Iblant sprang jeg!

En gang mins jeg at jeg var med der han arbeidet. Tror nok jeg kjedet meg der. Man fikk jo ikke være i veien når folk arbeidet, så jeg fikk vel finne på noe for meg sjøl. Det lå en liten sjø og en pram like inntil sagbruket. Jeg husker ikke om jeg spurte, men ut på vatnet bar det. Uansett – det var spennende å rå seg sjøl, det var fint vær og mye å undersøke både over og under vasskorpa. Der var jeg i siget utover vatnet i min egen drømmeverden, da jeg plutselig ble helt forskrekket: Jeg hadde mistet årene! Tragikomisk kan en tenke i ettertid, men jeg ble livredd. Hva skulle jeg gjøre nå? Kunne båten flyte ned mot åa i enden på sjøen, kanskje mot en foss? Jeg var nødt for å tilkalle hjelp, og jeg skrek høyt: – Hjelp, hjelp Arne, hvor er du, kom snille du og redd meg! Slik holdt jeg på i nærmere 10 minutter, husker ikke om jeg gråt, men så kom Arne og hjalp meg i land. Var litt redd for at han skulle bli sint og skjenne på meg. Men nei da, han sa ikke et vondt ord.

Arne tok et stort ansvar i yngre dager da det var knapt om penger. Han tok lån i banken for å klare økonomien på huset. I de seinere åra forekom det litt krangel mellom han og farbror Gunnar. I ettertid når jeg har skrevet og tenkt tilbake, ser jeg at Arne og jeg hadde store likheter. Den største forskjellen var vel at han ikke hadde noen interesse for kvinnfolk.

Om man hadde fått velge foreldre, så hadde jeg utvilsomt valgt Arne som pappa! Tenk så mye man hadde fått oppleve, ikke minst interessante diskusjoner. Under eller etter begravelsen kommenterte vi at nordmenn sørger ikke med klærne. Der sås til og med damer med røde bukser. Ved jordfestingen var det høytidsstemt. Den som var mest grepet der, var uten tvil Kjell.

Stadig noen etternølere

De som ennå ikke har betalt årets kontingent i historielaget, vil få en påminnelse i form av en innbetalingsgiro inne i dette bladet. Ved å betale i tide sparer du oss for mye arbeid i form av purringer. Hvis du ikke ønsker å være medlem lenger, vennligst gi oss beskjed.

Førstehjelpskurs 1959/60

Norsk Folkehjelp arrangerte kurs i førstehjelp ved Austmarka skole. Haldis Tjernsberg fikk i stand kurset som samlet 28 deltakere. Haldis var leder i den kommunale heimstelnemnda, og hun var også stortingsrepresentant. Kursleder var Else Bakke fra Rendalen. På de to neste sidene er kursdeltakerne samlet.

Første rekke fra venstre: Asta Sæther, Karin Jakobsen, Sofie Mengkrog, Else Bakke, Anne Gunn Høegh, Bjørg Øverby, Ragnhild Brunsell, Wivi Holseter.

Midtre rekke: Ase Berg, Bjørg Stokkebæk, Helene Fjeld, Marie Berg, Guri Hansen, Tora Myhrer, Thora Delerud, Sigrid Rønning, fru Asprusten, Bergljot Sjøviken, Magda Hagen, Randi Holseter, Eva Gustafsson, Berit Skames, Gerd Bjerke.

Bakre rekke: Haldis Tjernsberg, Bjørg Hagen, Astrid Wang, Ragnhild Skullerud, Ruth Dahl, Henny Hagen, Bjørg Strand.

